

Rikshäroldens resa till Danmark

Denna historia har skrivits av Ullalena Wallheds fffmmmmmfmf Nils Lindegren den 26 maj 1666 om sin resa till Danmark 1644 som Rikshärold

Anno 1644 dhen 24 Januarij bleff jagh af hennes Kongl. Maj:t Drottningh Christina och tå warande Kongl. Regeringh affärdad till hans Kongl Maj:t Konungen i Danmarck, medh order hans Kongl. Maj:t föredraga, huru såsom han emoot pacta och all naborligh wänskap hafuer på allahanda sätt sökt att förhindra Kongl. Maj:t deseigner, upwigla åtskillige Potentater.

Desslijkkest betaga Hennes Kongl. Maj:ts undersätare dess trafiq och handel, och huadh mehr, som medfölljandhe Extract af min Instructions Copia här hos wijdare förmåler, och derföre håller onödigt dhet här uprepa. Efter medhgifuen Instructio begaf jah migh strax på resan, medh ett öpet feigde breef, hwilket Hs M:t på wederbörligit maneer lefwereras skulle. Jagh hadhe och i min Instruction, all underrättelse, huru jagh migh uthi förefallandhe occationer förhålla skulle, reste dermedh först till Jönköping huarest H:s Högh.Grefl. Excellence R. Drotzetten feigdebrefuet underskref, och sedan min resa fortsatte til grensen, och efter min Instruction der iklädde migh min Heroldtz habit. Haffandes en Trumpetare medh migh dhen jagh strax lätt blåsa ofredh mitt på Landan erket?. Sedan bleef jagh efter widhlyftigt taal och genswar af dhe Danske convogerat in i Danmark, huarest twenne foughder hölle på at skrifua uth Soldater, aff huilka jagh strax blef beledsagat till ett hoff Bolestadt ben:dt,? Som ligger 3 mijl när Helsingborgh, der den ene foughden bodde. Och ehuruwäll foughderne under wägen tedde sigh heelt wänlighe, på Juta-maner tracteradhe migh med mat och dricka mycket wäll, lijkwist omsijder brast uth i ondska, och om natten samkades ihoop een stoor hoop medh folk, alla medh gewähr, bösser, spiut och annat slijkt. Om morgonen jagh upstodh och sågh een stoor myckenhet medh folk, då kunde?jagh wäll tänkia sådant icke wara på godhe gjordt, icke dess mindre klädde jagh migh uthi min Heroldtz habiit, tog spiran i handen, gik uth på gården, hälsade allmogen och complementeradhe litet medh dhem. Sedan gick jagh in uthi Stugan til foughdarne och begierde dhe wille låta Conyogera migh wijdare åth Helsingborg, på det jagh medh hast måtte komma till Kongl. Maj:t i Danmark och der mitt werf afleggia. Tå swaradhes migh at jagh skulle först wisa dhem huadh breef och ärender jagh hadhe, emot sådan obilligh begäran jagh på dhet högsta (såsom det war emot min Instruction någon annan är sielfwe Konungen brefuet lefuerera) Protesteradhe. Alltså ropadhe foughden in 8 stycken karlar medh sine Laddebössor, och sadhe till dhem: I skolen skiuta nedher dhenne fine Mannen om han inthet medh godhe will wisa fram huad breef han hafwer. Blef alltså feigdebrefuet medh gewalt aftwungit. Det foughdarne låthe strax afcopiera, hootandes migh anthelighen wilja skjuta nedher, önskandes det dherhoos att dhe förr hadhe mist mitt werff, the skulle skiutit migh så i stycken, att ingen skulle wist at jagh war någon menniska. Jagh protesteradhe at det war icke rätt så handtera någon Konungs uthskickade, sadhe ock om dhe giorde migh något, så worthe Hennes Kongl. Maj:t min aldranådigste Drottning sådant wäl ifrandes, huadh här passeradhe, wore för widlöftigt at skrifua, men änteligen blef jagh twungen att taga feidebrefuet igen, och sedhan medh största mödha medh lijfuet undkom. Och derifrån om en afton blef beledsagat till Helsingborgh, och undr wägen stielptes min wagn och jagh foor mycket illa. När jagh kom till Helsingborgh war Slottsherren inthet hemma, blef derföre beledsagat till Borgemästaren, huilken strax lät migh hoos en förnemblich man inlogera, hwarest jagh waar öfuer natten, men andre dagen, efter hållen måltijdh medh werden och några Officerare blefue een stoor hoopp Soldater stälte i gewähr, huilke heela gathan nedher

till Siöön skyldradhe för migh, och sedhan blef jagh på een iackt öfuer Sundet till Helsingöör framfördh, huarest jagh och först till een Borgemästare ledsagat blef, och af honom begiäradhe han wille anhålla hos Slottsherren, att jagh obehindrat få reesa till Hans Kongl. Maj:tt Konungen i Danmark medh någre serdeles ärendher att förrätta, hwilken och efter des förrättandhe lät inlogera migh hoos en Enkia H. Ellekin Zimmerman be:d och sadhe sigh icke understå, att låta migh reesa till H:s Kongl. M:t Konungen i Danmark, förr än han hadhe honom om min Pehrson förständigat, helst efter han någrlundha hade förstådt mitt Erendhe, Hadhe derföre att jag wille så länge patientera, till dess Hs M:tt här om Notificerat war, och således kunde förnimma huarest Hans Kongl. M:tt wille gifua migh audiens. Dheremot jagh på dhet högsta protesteradhe, och begieradhe min reesa få fortsättia, men måste likwäll afwaachta till dess budh kom ifrån Konungen, medh order att jagh skulle komma till Odeensiöö och der mitt werf afläggia. Dermedh jagh gjorde migh tilredz och skulle förresa dijt. Imedlertijd kom vår Swenske Armeé til Helsingborgh och många Danske fore derifrån öfuer Sundet och til Helsingöör, alltså skuggadhe och min reesa, ock jagh fick budh ifrån Slottsherren, at såsom Hans Maj:t icke wiste af det infall, som nu war skedt af dhe Swenske. Alltså tordhes han icke låta migh wijdare reesa, för än han sådant Hans Kongl. Maj:t Notificerat hadhe och således widare order om min Person taga kunde. Alltså måste jagh åter så länge fördröya till budh kom ifrån Hans Maj:t. Så bleef migh beskickat någre förnämlige män, Kyrckioherden i Helsingöör, Tullenären och några andra godha män, som först låtho migh weta ehuruwäll Hans K. Maj:t hadhe tillförende Resolwerat, att jagh skulle kommit till honom i Odensiöö, men såsom Hans Maj:t sedermera är uthi erfarenheet kommen, att dhe Swenske äre uthi Helsingborgh infalne och Hans Maj:t wäll kunde täncka at mitt ärende intet annat war än allenast förkunna Hans Maj:t krich och öörligh. Men såson dhe Swenske allaredho wore infalne uthi Hollsten och Juteland huarest H:s M:t sin bästa Assistens hadhe och nu infalne uti Helsingborgh och således på dhen sijdan om sundet Landh och städher intagit, huilket Hans Maj:t wäll kunde tänkia icke wara på godo gjordt och alltså icke någon widare Heroldt behöfdes. Derföre war onödigt att jagh skulle resa till Hans Maj:t uthan måtte wäll reesa tillbakars til Swerige igen, lätt ock säya migh, att såson jagh så i otidh kom, hadhe Hans Maj:t godh fogh mig så tractera att jagh aldrih mehr någon Potentat molesteras (*besvära*) skulle. Men på dhet Gudh och heela werlden kunde see Hans oskyldigheet motte jagh obehindrat få reesa tillbakars igen medh åthwarningh att jagh uthi sådana reesor migh aldrih mehr skulle bruka låtha, thy der deth skiedde emot Hans Maj:t skulle jagh på wederbörligt sätt afstaffat blifwa. Men kunde jagh komma igen medh bättre tijender skulle jagh icke allenast bättre blifwa tracterat, uthan hafua någott annat godt att förwänta. Derpå blef jagh af be:te? uthskickadhe dhen dagen wäl tracterat, dagen derefter förordnades migh en stor Båt och 8 stycken karlar som skulle roo migh öfuer till Helsingborgh, då jagh och medh största fahra öfuverkom efter som migh wardt rådt att jagh skulle på wägen achta migh att dhe förordnade skulle kasta migh i Siöön efter som alla befruchtadhe att dhe som rodde migh öfuer skulle aldrih wäll komma tillbakars igen. Derföre och vår Resident Herr Strömfeldt måtte Cavera att dhe skulle säker komma tillbakars och på dhet sättet kom jagh dock medh största mödha ifrån Helsingöör och till Helsingborgh, hwarest jagh för Generalitetet refereradhe huadh passerat war och dermedh förreste till Hennes Kongl. Maj:t min alldrånädigste Drottningh och ber om min resos aflopp först munteligen Relation gjorde och sedhan dhen skrifteligen uthi Kongl. Kanzeliet inladhe. Huadh undher wägen fram och tillbakars passeradhe och medh hwadh möda och beswär jagh reesan igenomgick, desslijkest stor lijfsfara uthstodh dhet holler jagh onödigt här upsättia, helst efter tijdhen icke någon widlöftighet tillåter. Ett wil jagh likwisst förtälja huru såsom då jag reste medh Convoy ifrån

Helsingborgh. Undher wägen hadhe the Danske fått kunskap om min Person och att jagh war på wägen hemföre. Dermedh gick en budkafle döneerne emellan huilka församlade sigh först på en stoor Bookeskog, på dhenna sidhan Tranerpewadh? huarest dhe höggo igen wägen medh stoorä Boketräa att ingen kunde komma fram. Il min lycka war medh migh några Artillerie wagnar som skulle resa til Swerige at afhempta några stycken, huilka hadhe medh sigh yxer? och andra Instrument dhe dher och medh hast upröddhe wägen och dermedh marseradhe wij fort och när wij komme dhen broten förbi stodh för oss en stoor hoop medh bönder hafwandes sina bössor i handen, huilka strax blefwe förskräckte och toge tilharewerjan och sprongo åth skogen. Dermedh wij och reestom fort, men när wi komme öfuer be:te? Stogh helt en karl på en häst skyltwacht och medh hast redh tilbakars fram til en gårdh huarest een stor skare med Danske försambladhe wore. När jagh och dhe fem mig Convogeradhe wordhe warse en så stor myckenhet medh folk, alla medh sina bössor och gewär, wordhe wij fuller något bekymradhe huru dhet skulle aflöpa efter wij wore fåå och dhe Danske många. Wij såghom och att dhe sigh mehr och mehr föröktes men wij wore alidh lika många och dhet bästa war at våre Swenske officerare hadhe sändt een stoor hoop medh saker hem som dhe uthertappat hadhe, medh huilka fölgde een stor hoop medh unge poikar och annat folk. Desslikest hadhe jagh medh migh fåt i följe någre marketenter så att min hoop syntes och lika som han hadhe warit stoor. Som nu aftonen nalkadhes fattadhe jagh med dhe andre modh och Resolution at fortsättia vår reesa och således på wederbörligit maneer oss förfärdigadom och begynte marsera. Sände och 8 eller 12 dragoner, som litet föruth widh pass 4 eller 6 famnar med sine spente pistoler redhe, medh order at dhe ingen pistol lossa skulle förr än de Danske först hadhe brutit löft. När dhe Danske thet finge see blefue alle förskräckte och fore sina färde och deht medh största hast och alla enhälleligen begofwo sigh på flychten. Jagh som ringa och odugeligit folk hadhe sågh gierna den skräcken hoos de Danske och dermedh den fahran undslap. Ga strax order att alla som sitt lijf elskade skulle skunda sigh fter migh och der medh reste wij alle fort om aftonen till Marckarydh och så Widare som för förb:t är åth Stockholm och dehr min Relation afladhe. Detta är så i korthet som jagh nu wid denna tijdhen minnas kan uppsatt men min original Relation som jagh in för Hennes Kongl. Maj:t och dhen då warandhe Kongl. Regeringh uthi dhet K. Kantzeliet inlade altsammans klarlighen uthwisar och widlyfteligare hela Relationen medh sine omständigheeter är at förnimma. Datum Forsa d. 26 Majj A:o 1666